
Beslutningsforslag nr. B 75. Fremsat den 5. december 1996 af Kim Behnke (FP), Tom Behnke (FP), Aage Brusgaard (FP), Jan K pke Christensen (FP), Kirsten Jacobsen (FP) og Annette Just (FP)

Forslag til folketingsbeslutning om salg af Tele Danmarks aktier

Folketinget pålægger regeringen snarest at sælge statens resterende aktier i Tele Danmark.

Bemærkninger til forslaget

Markedet for telefoni og andre teleydelser er ikke ret gammelt, men har helt tiden udviklet sig. Der er kommet ny teknologi og dermed nye markedsområder for de gamle selskaber. Nye muligheder kræver dynamik og tilpasningsevne samt frihed til at benytte sig af de muligheder, teknologiens udvikling tilbyder. Med det udgangspunkt finder forslagsstillerne, at tiden er inde til at give Tele Danmark den fulde frihed og afhænde statens aktier i Tele Danmark.

Tele Danmark er en sammenslutning af en række regionale teleselskaber som bl.a. JTAS, KTAS m.fl. Fra teleselskaberne startede og frem til for ganske kort tid siden, var der tale om en monopolsituation. Nok var der flere selskaber, men de dækkede hver sit geografiske område og var på ingen måde konkurrenter. Tværtimod havde de et udpræget og tæt samarbejde.

Da telefonien skulle udbredes, kunne der være en vis idé i monopolsituationen. Hele Danmark, selv de små øer, skulle dækkes, og det skulle være således, at alle kunne betale en tilslutning. Det betød, at alle betalte det samme for at blive tilsluttet nettet, uanset om det drejede sig om at trække to meter eller to kilometer ledning. Derfor var det på daværende tidspunkt vigtigt, at der var en selskabsform, der kunne sikre, at selv det mest øde beliggende husmandssted kunne blive koblet på telefonnettet.

Den slags infrastrukturinvesteringer har betydet meget for landets udvikling. Økonomer mener da også, at der i disse situationer er tale om »naturlige monopoler«.

I dag har såvel teknik som forretning udviklet sig til noget helt andet, end man oprindeligt forudsatte. Nu kan man købe en mobiltelefon med abonnement til mindre, end hvad et fastnetsabonnement koster. Det betyder, at man uden at trække flere ledninger, og dermed væsentligt billigere, kan have en telefon og være koblet sammen med resten af nettet. Det gamle behov for en solidarisk ordning, hvor alle betaler det samme til en pulje, er således ikke eksisterende.

Øg for Tele Danmark er der ikke længere tale om monopol på andet end en række kabler. Også dette monopol er under afvikling, eftersom DSB, elværker

og andre indehavere af betydelig ledningskapacitet er på vej til at tilbyde netadgang for telefonselskaber. Men særlig udviklingen inden for trådløs kommunikation vil fratage Tele Danmark de sidste monopolområder. Med andre ord: det er allerede og vil fremover være væsentligt billigere og nemmere at komme på telenettet over hele Danmark, end det var for blot ti år siden.

Kravene til en forretning inden for teleområdet vokser hele tiden. Forretningen skal enten være ganske lille og arbejde i sin egen niche, eller den skal være ganske stor for at kunne tilbyde kunderne det efterhånden meget brede udvalg af tjenester, som det nu er naturligt for et teleselskab at arbejde med.

Tele Danmark har også bredt sine fangarme ud og beskæftiger sig i dag med meget andet end selskabets oprindelige kerneområder. Selskabet er i dag nærmest en multinational multimedievirksomhed, der har væsentlige interesser inden for edb, mobiletelefoni, kabel-tv, tv-produktion, radioproduktion, omstillingsanlæg og terminaludstyr. Hertil kommer et hav af serviceordninger – for ikke at tale om datakommunikation, Danmønt, anlægsarbejder for DR og TV 2 m.m.

Tele Danmark har endvidere samarbejdspartnere eller medejerskaber af selskaber i mange forskellige lande. Der er givetvis god grund til at sprede sit forretningsområde så meget, hvis selskabet skal have en chance for at overleve i den intensiverede konkurrence på et stigende antal af selskabets interesseområder og markeder.

Der liberaliseres livligt på telemarkederne rundt om i verden, og de gamle teleselskaber, også i Europa, sælges helt eller delvist. Tele Danmark har blandt andet indgået en række strategiske samarbejdsaftaler og har således sammen med et andet selskab købt 50 pct. af aktierne i det belgiske Belgacom. Tele Danmark har endvidere licenser i blandt andet Polen, Litauen og Sverige.

Den seneste udvikling for Tele Danmark var købet af filmdistributionsselskabet Metronome, og selskabet har dermed taget endnu et skridt væk fra dets oprindelige forretningsområde.

I 1994 solgte staten 49 pct. af aktierne i Tele Dan-

mark. Det var danmarkshistoriens største aktieemission og en succes. Salget gik strygende – givetvis også på grund af aktionæroverenskomsten, der blandt andet indeholdt en formulering om, at staten til trods for dens ejerskab af 51 pct. af aktierne ikke vil eller må blande sig i den daglige drift, herunder sikkerhed og priser.

Netop priser og sikkerhed har været store debatemner i befolkningen – sikkerheden, fordi mange mennesker tilsyneladende oplever besynderlige og meget store regninger. Konsekvensen af dette blev, at der skal nedsættes et uvildigt klagenævn, så det ikke længere er teleselskaberne, der skal afgøre klagerne med dem selv.

Uanset diskussioner og sammenligninger på prisområdet er det et faktum, at de priser, der betales, langt oversiger de faktiske produktionspriser. Med moderne teknologi koster det lige så meget at producere en samtale fra Søllerød til Nakskov, som det koster at producere et opkald fra København til New York. Det er ikke sådan, priserne er i dag, og det bliver de næppe nogen sinde. Men det er Folketingets opgave at sikre, at danskerne har mulighed for at vælge frit mellem teleselskaber, der kan konkurrere frit og dermed være med til at sikre Danmark de bedste og billigste teleydelser.

I efteråret 1995 var der en del debat om salg af statens 51 pct. af Tele Danmarks aktier. På det tidspunkt lød det enstemmigt, at når liberaliseringen af det danske telemarked var overstået, så var der end ikke ideologiske argumenter tilbage for at fastholde Tele Danmark som et statskontrolleret selskab.

I Børsen den 26. oktober 1995 erklærede bestyrelsesformanden, Knud Heinesen, at »... Vi har intet besvær med et salg af statens aktier i Tele Danmark eller med en fremrykket teleliberalisering, hvis det blot bliver en reel og lige konkurrence også med de udenlandske teleselskaber. Men vi må snart have en fast dato for, hvornår der skal liberaliseres af hensyn til vores planlægning«. Hvis man spørger branchefolk om salgsmulighederne for Tele Danmark-aktier, er de overordentlig optimistiske, idet alle aktier i telekommunikationsvirksomheder ifølge dem bliver revet væk for øjeblikket.

Da Tele Danmark allerede er børsnoteret, vil et salg af statens aktier ikke møde store praktiske vanskeligheder og vurderes at kunne finde sted og blive overstået meget hurtigt. Det er kun politiske beslutninger, der vil kunne skabe problemer i forbindelse med salget af statens Tele Danmark-aktier.

Udviklingen i Tele Danmarks forretningsområder overskrider alt, hvad der har været forudset i politi-

ske aftaler og forlig på området. Der er eksempelvis næppe nogen politikere, der havde regnet med, at staten i dag skulle være medejer af et videodistributions-selskab.

Der er to hovedargumenter for at sælge statens aktier i Tele Danmark. For det første har Tele Danmark behov for en maksimal handlefrihed på et meget frit og krævende marked. For det andet beskæftiger Tele Danmark sig nu så meget med så mange områder, hvor der i forvejen er fri konkurrence, at det er helt absurd, at staten skal være involveret. Med staten i ryggen som ejer og kontrollant af et selskab er handlefriheden til en vis grad stækket. Det er i den forbindelse også betænkeligt at have staten som ejer af det markedsdominerende selskab på et i øvrigt liberaliseret marked. Det kan til enhver tid give anledning til mistanker om pleje af særinteresser, når ny lovgivning på området bliver til. Endvidere kan der i forhold til kundernes retssikkerhed være et problem i, at det nedsatte klagenævn styres af den samme, som ejer det største selskab inden for området, dvs. at staten er kontrollant af et statsejet selskab.

Der er ikke i dette beslutningsforslags tekst formuleret en frist for salget af aktierne, fordi der ikke skal være mulighed for at spekulere i aktiesalget. Men det er forslagsstillernes opfattelse, at salget skal foregå ganske hurtigt, lige så snart det er praktisk og økonomisk hensigtsmæssigt.

Pengene fra salget af Tele Danmark-aktierne vil forslagsstillerne anbefale anvendes til en direkte nedbringelse af statens gæld.

I det omfang der kan være behov for, at staten sikres adgang til telefonforbindelser for politi, forsvar og andre myndigheder, kan der udarbejdes en særlig aktionæroverenskomst om dette, eller staten kan beholde en symbolsk aktie, hvortil der er knyttet særlige rettigheder, f.eks. anvendelse af telenettet i krise eller krig. En sådan statslig adgang til at gøre indflydelse gældende i særlige situationer kan problemfrit håndteres, uden at staten ejer 51 pct. af aktierne.

Telebranchens udvikling nu er ved at løbe fra de statsejede teleselskaber. Teleselskaberne har behov for al den dynamik og handlefrihed, som statselskaber kun meget sjældent er kendt for, og som er nødvendigt på et frit og stærkt konkurrencepræget marked. Derfor vil det være godt, hvis den passive aktionær, staten, kommer ud og Tele Danmark i stedet får en aktiv aktionær som medspiller. Endvidere skal staten ikke være med til at skabe konkurrenceforvridning i bestemte brancher. Derfor mener forslagsstillerne, at tiden nu er moden til at sælge statens aktier i Tele Danmark.

Skriftlig fremsættelse

Kim Behnke (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om salg af Tele Danmarks aktier.

(Beslutningsforslag nr. B 75).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.